

Et portæ inferi non prævalebunt (Matth. xvi, 18) : A ejusque peccata intelliguntur. De vestra quid exitiabili structura pronuntiatur? *Venerunt flumina, et flaverunt venti, et impegerunt in domum illam, et cecidit : et fuit ruina ejus magna (Matth. vii, 27)*. Petro ejusque successoribus dicit Dominus : *Et tibi dabo claves regni cælorum (Matth. xvi, 19) : Vobis vero : Non novi vos : discedite a me, operarii iniquitatis (Matth. vii, 23 ; Luc. xiii, 27) ; ut separati sinistrae partis cum hædis, eatis in ignem æternum. Itemque omni sancto sacerdoti promittitur : Et quæcunque solveris super terram, erunt soluta et in cælis : et quæcunque ligaveris super terram, erunt ligata et in cælis (Matth. xvi, 19)*. Sed quomodo vos aliquid solvetis ut sit solum et in cælis, a cælo ob scelera adempti, et immanium peccatorum funibus compediti, ut *Salomon quoque ait : Criniculis peccatorum suorum unusquisque constringitur (Prov. v, 22) ?* Quaque ratione aliquid in terra ligabitis quod supra mundum etiam ligetur propter *A* vosmetipsos, qui ita ligati iniquitatibus in hoc mundo tenemini, ut in cælis nequaquam ascendatis, sed in infausta tartari ergastula, non conversi in hac vita ad Dominum, decidatis? Nec sibi quisquam sacerdotum de corporis mundi

^a Ita recto, ut videtur, Bibl. PP. Paris. Neque enim placet lectio edit. Oxon., *supra modum etiam ligetur præter vosmetipsos.*

^b Hic iterum sequimur Bibl. PP. Paris., rejecta lectione Oxon., *Multumque nam usu.*

ANNO DOMINI DLV-DLX.

PELAGIUS PAPA I.

NOTITIA (ex Libro Pontificali).

Pelagius ^a natione Romanus, ex patre Joanne Vi- *C* cariano, sedit annos undecim, ¹ menses decem, dies octodecim ^b. Et dum non essent episcopi qui eum ordinarent, inventi sunt duo episcopi, Joannes de Perusio, et Bonus de Ferentino, et Andreas presbyter de Ostia; et ordinaverunt eum pontificem. Tunc enim non erant in clero, qui eum possent promo-

^a Anno Christi redemptoris 553, qui est vicesimus nonus imperii Justiniani, ejusdem Justiniani imperatoris promotione, in locum Vigilii subrogatus est Pelagius archidiaconus, qui ob imminentem jacuram catholicæ fidei, vel ignominiam Chalcedonensis concilii evitandam, quintam synodum approbavit. Quare cum Occidentales episcopi majore scissura dividerentur, per litteras aliquoties a se frustra monitos per Narsetem compelli curavit.

Hujus temporibus Franci, cum plurimas regiones Italiae depopulati fuissent, a Justiniano debellati, atque Romano imperio ^c subacti leguntur apud Agathiam. Hadrianus papa in epistola ad Carolum Magnum de imaginibus, de Pelagio hæc scribit : *Multo amplius vero ejus sanctissimi successores dominus Pelagius et dominus Joannes, miræ magnitudinè ecclesiam Apostolorum a solo ædificantes, historias diversas tam in musivo quam in variis coloribus cum sacris pin-*

^c Hoc falsissimum.

vere (a). Et multitudo religiosorum, sapientium et nobilium, subdlexerant se a cõmunionem ejus, dicentes, quia in morte Vigilii papæ se immiscuit, ut tantis pœnis affligeretur. Eodem tempore Narses et Pelagius papa, consilio inito, data litania a sancto Pancratio (b) cum hymnis et canticis spiritualibus, venerunt ad sanctum Petrum apostolum. Qui Pelagius

D gentes imaginibus, et nunc usque hactenus a nobis venerantur. Hanc ecclesiam Pelagius incœpit, Joannes vero successor ejus perfecit, atque titulo Sanctorum Philippi et Jacobi eandem consecravit, juxta versum quem teste Baronio antiqua monumenta Vaticanæ basilicæ a Manlio collecta habent :

Pelagius cœpit, complevit papa Joannes.

SEV. BINIUS.

^b Anastasii commentarius, qui teste Baronio scriptus habetur in bibliotheca Vaticana, habet Pelagium sedisse annos quatuor menses decem et dies octodecim. Ita Baronius anno 359, num. 1. SEV. BINIUS.

(a) Cod. Luc., qui poterant promoveri. *Monasteria et multitudo religiosorum.*

(b) Idem cod., ad Sanctum Pancratium.

^c Alii annos 10, menses 10, dies 18, alii annos 6 tantum ei tribuunt.

tenens Evangelia et crucem Domini super caput A eum (b) usque ad primum gradum venire. Eodem tempore ecclesie rebus (c) præfecit (d) Valentinum notarium suum timentem Deum, et restitui fecit omnia vasa aurea et argentea, et pallia per omnes ecclesias. Eodem tempore initiata est basilica apostolorum Philippi et Jacobi. Quæ dum initiaretur fabricari, mortuus est *, et sepultus in basilica beati Petri apostoli sexto nonas Martias (e). Hic fecit ordinationes duas per mensem Decembrium, presbyteros viginti sex, diacones novem, episcopos per diversa loca numero quadraginta novem. Et cessavit episcopatus menses tres (f) dies viginti quinque.

Item adjecit Pelagius papa, et dixit: Peto ut petitionem meam confirmetis, ut si quis ille est qui promovendus est in sancta Ecclesia, ab ostiario usque ad gradum episcopatus, neque per aurum, neque per aliquas promissiones proficiat (vos enim omnes scitis quia hoc simoniacum est): sed si quis ille est doctus in opere Dei, bonam vitam habens, non per dationem, sed per bonam conversationem, jubemus

* Ex antiquis Vaticanæ basilicæ monumentis, quæ Manlius collegit, epitaphium Pelagio papæ inscriptum hoc recitatur:

*Terrenam corpus claudant hæc sorte sepulcra
Nil sancti meritis derogatur a vi.
Vivit in arce poli cælesti luce beatus,
Vivit et hic cunctis per pia facta locis.
Surgere iudicio certus, dextramque tenentem
Angelicam partem se rapiente manu.
Virtutum numeret titulos Ecclesia Dei,
Quos ventura ut sæcula ferre queant.
Rector apostolicæ fidei, veneranda relexit
Dogmata, quæ clare constituere Patres.
Eloquio curans errorum schismate lapsos,
Ut veram teneant corda placata fidem.
Sacravit multos divina lege ministros,*

*Nil pretio faciens immaculata manus.
Captivos redimens, miseris succurrere promptus
Pauperibus, nunquam parta negare sibi.
Tristitia participans, læti moderator opimus
Alterius gemitus credidit esse suos.*

Additur eodem loco: Hic requiescit Pelagius papa, B qui sedit annos quatuor, menses decem, dies decem et octo. Depositus quarto nonas Martii. Hæc ex Baron. anno 559.

(a) In eodem et plebs deest.
(b) In eodem, jubemus eum deest.
(c) In eodem cod., ecclesie rebus deest.
(d) Idem cod., posuit.
(e) In eodem, sexto nonas Martias deest.
(f) Idem, duos

PELAGII PAPÆ I EPISTOLÆ.

EPISTOLA PRIMA (olim II.)

AD NARSETEM.

Hortatur ut legatis auxilium præstet ad episcopos Ecclesie perturbatores corrigendos.

Pelagius, Narsæ patricio et duci in Italia¹.

Quali nos de gloriæ vestræ studiis iudicio gratulemur, non solum vestram, sed multorum ac pene omnium credimus habere notitiam; et idcirco nunc de his quæ vobis presentibus ibi fieri stupemus, fiducialiter apud gloriæ vestram duximus conquerendum. Thracius siquidem atque Maximilianus nomina tantum episcoporum habentes, et ecclesiasticam ibi unitatem perturbare dicuntur, et omnes ecclesiasticas res suis usibus applicare: intantum ut contra unum eorum, id est Maximilianum, usque ad nos per tam longum iter, necessitate compellente, quidam infatigabiliter venientes, preces offerrent.

Ob quam causam Petrum presbyterum sedis nostræ, sed et Projectum notarium ad eadem loca duximus destinandos, ut ea quæ canonicis statutis a prædictis pseudoeπισcopis compererint commissa, vel digna debeant ibi ultione comperescere, vel eosdem ad vos usque perducere. Et ideo salutantes paterno

C affectu gloriæ vestram, petimus ut præfatis, qui a nostra sede directi sunt, in omnibus præbeatibus auxiliium; nec putetis alicujus esse peccati, si hujusmodi homines comprimuntur. Hoc enim et divinæ et humanæ [al. mundanæ] leges statuerunt, ut ab Ecclesie unitate divisi, et ejus pacem iniquissime perturbantes, a secularibus etiam potestatibus comprimantur. Nec quidquam majus est, unde Deo sacrificium possitis offerre, quam si id ordinetis, ut hi qui in suam et aliorum perniciosam debacchantur, competententi debeant vigore compesci.

EPISTOLA II (Olim III.)

AD EUNDEM.

Monet ut schismaticos coerceat.

D Non vos hominum vaniloquia retardent, dicentium quia persecutionem Ecclesia faciat, dum vel ea quæ committuntur reprimit, vel animarum salutem requirit². Errant hujusmodi rumoris fabulatores. Non persequitur, nisi qui ad malum cogit. Qui vero malum vel factum jam punit, vel prohibet ne fiat; non persequitur iste, sed diligit. Nam si, ut illi putant, nemo nec reprimendus a malo, nec retrahendus a malo ad bonum est, humanas et divinas leges necesse

Duplex usurpata est hujus nominis declinatio, ut lectori facile patebit. EDIT.

¹ Ansel., lib. XII, cap. 48; Polyc., ibid.

² Polyc., lib. VII, tit. 5. Ansel., lib. XII, c. 45. Ivo. I. x, c. 95.